

Stipe Šuvar (1936–2004)

Hrvatsku javnu, intelektualnu i sveučilišnu scenu napustio je prof. dr. Stipe Šuvar. Iznenada i posve neočekivano, završio je svoje životno poslanje čovjek koji je rijetko koga ostavljao ravnodušnim. Nenadoknadiv je to gubitak prije svega za njegovu obitelj, ali i za hrvatsku intelektualnu scenu, sociološku zajednicu i studente kojima je predavao. Krasila ga je iznimna memorija, koja je sezala do najsitnijih potankosti, cinizam koji je izazivao prijepore i polemike, u čemu je Stipe Šuvar posebno uživao, i nadasve neumoran rad. I pored političkoga i javnog angažmana, nikada nije napustio fakultet, studente i sociološka istraživanja.

Stipe Šuvar rođen je 1936. u Zagvozdu, gdje je završio osnovnu školu, a gimnaziju je pohađao u Imotskom. Diplomirao je 1960. na Pravnom fakultetu u Zagrebu, na kojem je i doktorirao 1965. na području sociologije. Godine 1960. izabran je za sveučilišnog asistenta, a nakon toga zaposlio se u Sociološkom odjelu tek osnovanog Agrarnog instituta, gdje je radio kao istraživač, zatim voditelj Odjela i na kraju direktor. U statusu docenta na Odsjeku za sociologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu počinje raditi 1967. Za izvanrednog profesora izabran je 1974., a za redovnog 1982. Predavao je više predmeta na tom Odsjeku: Sociologiju jugoslavenskog društva, Sociologiju naselja (ruralnu i urbanu sociologiju), Sociologiju obrazovanja, Sociologiju prava i Demografiju. Predavao je i na više poslijediplomskih studija u Zagrebu, Ljubljani, Beogradu, Sarajevu, Rijeci, Novom Sadu i Podgorici. Sudjelovao je u mnogobrojnim empirijskim istraživanjima, posebice na području sociologije sela, a njegova rasprava »Tipologija ruralnih sredina« uvrštena je, kao drugo poglavlje, u knjigu *Theories and Methods in Rural Community Studies*, koja je 1982. objavljena u Oxfordu, New Yorku, Torontu, Sidneyju, Parizu i Frankfurtu. Bio je glavni i odgovorni urednik *Studentskog lista*, časopisa *Naše teme*, pokretač te prvi i glavni urednik časopisa *Sociologija sela*, jedan od glavnih i odgovornih urednika časopisa *Marksističke sveske* u Sarajevu, glavni urednik časopisa *Socijalizam* u Beogradu i od 1994. urednik *Hrvatske ljevice*, časopisa za demokraciju i socijalnu pravdu. Napisao je i objavio dvadeset knjiga, između ostalih: *Sociološki presjek jugoslavenskog društva*, *Nacije i međunacionalni odnosi*, *Samoupravljanje i alternative*, *Između zaseoka i megalopolisa*, *Svijet obmana*, *Socijalizam i nacije*, *Sociologija sela*, *Hrvatski karusel*. Pored knjiga objavio je mnoge znanstvene radove, rasprave, članke i recenzije.

Na kraju ću, kao bivši student i posljednji doktorand profesora Šuvara, iznijeti i neka vlastita sjećanja na njega. Predavao mi je tri predmeta na fakultetu i uvijek sam s izrazitom pažnjom slušao njegova predavanja. Pored novih spoznaja o društvu, posebno su me zanimala njegova zapažanja o ljudima i događajima, ta subjektivna dimenzija predavačke djelatnosti, čega kod njega nikada nije nedostajalo. U jednom razgovoru rekao sam sugovorniku da je profesor Šuvar bio dosljedan čovjek. On mi je odgovorio: »Ne dosljedan nego predosljedan.« Nisam na to imao komentara. Ta je rečenica pogodila srž njegova karaktera, sa svim implikacijama koje su pratile Šuvarovu (pre)dosljednost. I pored svih prijepora o nje-

govu javnom angažmanu, smatram da je neprijeporno jedno: profesor je bio iznimno častan i principijelan čovjek, stvaralac i humanist.

Njegovi studenti i kolege uvijek će ga se sjećati sa zahvalnošću i poštovanjem.

Dragutin Babić